

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Сухана Станіслава Станіславовича на тему «Правове регулювання прав інтелектуальної власності у трудових правовідносинах України», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

22 січня 2026 року

1. Актуальність теми дослідження. Актуальність теми дисертації полягає у необхідності реформуванні українського законодавства у частині правового регулювання прав інтелектуальної власності у процесі використання майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності, які були створені працівником у межах трудового договору та інших угод, укладеними із роботодавцем. Аналізуються на предмет доцільності та ефективності усі види об'єктів інтелектуальної власності, передбачені законодавством України, у трудових правовідносинах. У цьому ж дисертаційному дослідженні розкривається проблематика функціонування інститутів комерційної таємниці, раціоналізаторської пропозиції, ноу-хау та науково-технічної інформації у сучасних правовідносинах з інтелектуальної власності.

Окрема увага була приділена напрямкам реформування сучасного законодавства та сприяння ролі держави у розвитку відносин, що виникають з приводу прав інтелектуальної власності, зокрема що стосується її участі у механізмах розпорядження відповідними правами. Порівняльно-правовий аналіз ґрунтується на практиці та законодавстві Сполучених Штатів Америки, Сполученого Королівства, Республіки Ірландії. У частині розпорядження правами на об'єкти інтелектуальної власності, що були створені у рамках трудових правовідносин, було взято положення законодавства Федеративної Республіки Німеччини, Республіки Франції, Королівства Іспанії, Японії та Республіки Корея.

У дослідженні також розкривається питання співвідношення галузей інформаційного та цивільного права у частині використання прав інтелектуальної власності, а також зміни підходів щодо правового режиму інформації як нематеріального об'єкта цивільного права. Також в рамках теоретичних результатів дослідження було виведено класифікацію об'єктів інтелектуальної власності у трудових правовідносинах.

У висновках запропоновано прийняття нових законів щодо комерційної таємниці та кодифікація норм, що регулюють службові об'єкти інтелектуальної власності.

2. Особиста участь автора в отриманні конкретних наукових результатів, викладених у дисертації. Дисертаційне дослідження становить самостійну наукову працю, у межах якої представлено оригінальні авторські ідеї,

положення та результати, спрямовані на досягнення поставленої мети й виконання визначених завдань. У роботі дотримано принципів академічної доброчесності, а всі запозичені ідеї, концепції та наукові підходи інших дослідників належним чином оформлено з обов'язковими посиланнями на відповідні джерела. Отримані результати та висновки є наслідком самостійного наукового пошуку автора.

3. Ступінь обґрунтованості й достовірності наукових положень і рекомендацій. Висновки, пропозиції та рекомендації, викладені в дисертаційному дослідженні, є науково обґрунтованими, що зумовлено чіткою та логічно вибудованою структурою роботи, послідовною реалізацією поставлених завдань, а також апробацією отриманих результатів. Узагальнюючі висновки, сформульовані в розділах та висновках дисертації, забезпечують цілісність дослідження та внутрішню узгодженість наукових положень. Достовірність отриманих результатів підтверджується застосуванням комплексу загальнонаукових і спеціально-юридичних методів пізнання, Методологічну основу дослідження становить комплекс загальнонаукових і спеціально-юридичних методів, зокрема діалектичний, формально-юридичний, історико-правовий, порівняльно-правовий та структурно-функціональний. Їх застосування забезпечило всебічний і системний аналіз проблематики з урахуванням її соціального та правового вимірів. Діалектичний метод використано для дослідження особливостей правового регулювання прав інтелектуальної власності у трудових правовідносинах і виявлення взаємозв'язку його елементів. Формально-юридичний та історико-правовий методи дали змогу проаналізувати чинне законодавство та еволюцію розвитку прав інтелектуальної власності. За допомогою порівняльно-правового і структурно-функціонального методів здійснено аналіз зарубіжного досвіду, визначено місце й значення структурних елементів об'єктів інтелектуальної власності в системі трудових правовідносин досліджуваної тематики. Отримані теоретичні положення та сформульовані практичні рекомендації можуть бути використані в подальших наукових дослідженнях, правотворчій діяльності, а також у процесі правозастосування й викладання відповідних навчальних дисциплін, що свідчить про їх практичну значущість та прикладний характер.

4. Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є першим комплексним дослідженням визначення належності та доцільності наявних норм щодо прав інтелектуальної власності у законодавстві України з точки зору їхньої ефективності у використанні у трудових правовідносинах. У процесі дослідження сформульовано ряд висновків, пропозицій і рекомендацій, які були виведені та запропоновані здобувачем самостійно. Зокрема,

уперше:

– запропоновано класифікацію об'єктів інтелектуальної власності в трудових правовідносинах з точки зору їхньої ефективності та застосування, зокрема

запропоновано наступну класифікацію, яка виокремлює саме ті об'єкти, які мають власні особливості та застосування у трудових правовідносинах: 1) об'єкти авторського права та суміжних прав: літературні та художні твори, комп'ютерні програми, бази даних (як результат інтелектуальної діяльності), інші твори; виконання, фонограма, відеограма, програма організації мовлення; 2) об'єкти промислової власності: винаходи, корисні моделі, промислові зразки, конструювання напівпровідникових виробів, сорти рослин; 3) засоби індивідуалізації суб'єктів та об'єктів господарювання: комерційні найменування, торговельні марки, географічні зазначення; 4) об'єкти господарської інтелектуальної власності: раціоналізаторські пропозиції, комерційні таємниці, ноу-хау; 5) неефективні об'єкти інтелектуальної власності: наукові відкриття, породи тварин;

– наведено напрямки вдосконалення правового регулювання прав інтелектуальної власності через прийняття спеціального законодавства щодо службових об'єктів інтелектуальної власності та інших особливих об'єктів інтелектуальної власності, а також перегляд певних об'єктів інтелектуальної власності на предмет доцільності їх категоризації як інтелектуальної власності. Подібне реформування сприятиме: 1) усуненню законодавчих прогалин щодо комерційної таємниці, ноу-хау та раціоналізаторської пропозиції як об'єктів інтелектуальної власності; 2) уніфікації норм, що стосуються створення службових об'єктів інтелектуальної власності у трудових правовідносинах; 3) зміні правових якостей категорій прав на об'єкти інтелектуальної власності, які не мають практичного застосування у відносинах цієї галузі права (наукове відкриття, породи тварин);

– встановлено порядок управління об'єктами інтелектуальної власності, які були створені під час проходження військової служби військовослужбовцем, з метою подальшого використання у військовій сфері або з метою комерціалізації, заради сприяння залучення держави як учасника цивільних правовідносин щодо прав інтелектуальної власності.

удосконалено:

– засади вироблення міжнародних стандартів з правового регулювання прав на об'єкти інтелектуальної власності у трудових правовідносинах. Встановлено необхідність прийняття рішень, які б створили платформу для експертної дискусії між експертами галузей права інтелектуальної власності та трудового права, спрямовану на створення міжнародних або регіональних стандартів чи правил використання прав на об'єкти інтелектуальної власності у трудових правовідносинах;

– характеристику використання науково-технічної інформації як особливого об'єкту інтелектуальної власності під час здійснення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, зокрема у рамках трудових правовідносин між

науковцями, науково-педагогічними працівниками та закладом вищої освіти, науковими установами;

– підходи щодо використання державою в особі центральних органів виконавчої влади об'єктів інтелектуальної власності, які були створені державними службовцями під час реалізації ними своїх службових обов'язків. У рамках цього питання було детально вивчено досвід зарубіжних країн, зокрема практику Сполучених Штатів та Сполученого Королівства, які вказують на категоричну діяльність відповідних державних органів щодо одноосібного та виключного отримання прав на користування об'єктами інтелектуальної власності, що обмежує права та законні інтереси державних службовців-авторів (творців). Актуальність такої практики є виправданою, якщо існує загроза національним інтересам та безпеці населенню держави, особливо у період надзвичайного стану.

набули подальшого розвитку:

– положення щодо розвитку застосування положень пропрієтарної теорії інтелектуальної власності з метою активного залучення продуктів інтелектуальної та творчої діяльності на противагу теорії виключних прав, оскільки останнє створює правові обтяження, що заважає активному залученню об'єктів інтелектуальної власності у економічному розвитку;

– вчення щодо визначення інформації як об'єкту цивільного права в рамках правовідносин з інтелектуальної власності з метою усунення прогалин щодо співвідношення цього поняття у рамках галузі інформаційного права, зокрема була розвинута проблематика щодо нематеріальної природи інформації і питання її правового регулювання;

– ініціатива щодо перегляду таких інститутів інтелектуальної власності, як наукове відкриття та породи тварин, з точки зору їхньої економіко-правової ефективності як об'єктів інтелектуальної власності, зокрема здатності до комерціалізації, впливу на інноваційний розвиток.

5. Теоретичне та практичне значення роботи. Теоретичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає у поглибленні наукових уявлень про правове регулювання прав інтелектуальної власності у трудових правовідносинах України, зокрема в уточненні понятійного апарату, систематизації наукових підходів та розвитку положень щодо співвідношення трудового і цивільного права у сфері створення об'єктів інтелектуальної власності. Отримані висновки формують теоретичне підґрунтя для подальших наукових досліджень у цій сфері.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що висновки та й пропозиції, обґрунтовані в даному дисертаційному дослідженні, можуть використані бути, зокрема, у:

– у науково-дослідній діяльності — можуть слугувати підґрунтям для подальшого дослідження загальних і спеціальних правових аспектів реалізації та захисту прав інтелектуальної власності у трудових правовідносинах;

– у нормотворчій діяльності — можуть бути використані для вдосконалення правового регулювання створення та використання прав на об'єкти інтелектуальної власності у трудових правовідносинах щодо захисту прав та інтересів працівника і роботодавця;

– у правозастосовній діяльності — можуть бути використані для підвищення ефективності застосування норм законодавства щодо прав інтелектуальної власності на результати інтелектуальної чи творчої діяльності, створеними у процесі виконання трудового договору;

– у навчальному процесі — можуть використовуватись у вищих навчальних закладах юридичного спрямування, а саме під час вивчення таких дисциплін як «Цивільне право», «Право інтелектуальної власності», «Трудове право», «ІТ-право», «Патентне право», а також при розробці підручників та навчальних матеріалів.

6. Повнота викладення матеріалів дисертації у наукових працях, опублікованих автором. Основні положення та результати дисертації були відображені у 4 публікаціях. Серед них: 3 наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Сухан С. С. Особливості науково-технічної інформації як предмету цивільних правовідносин в законодавстві України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 9. С. 448-451. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-9/96>

2. Сухан С. С. Класифікація об'єктів інтелектуальної власності у трудових правовідносинах. *Право і суспільство*. 2025. № 4. Ч. 2. С. 317-323. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.4.2.44>

3. Сухан С. С. Об'єкти інтелектуальної власності військовослужбовців. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Право»*. 2025. № 91. Ч. 5. С. 339-345. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.91.5.49>

1 наукову працю, яка засвідчує апробацію матеріалів дисертації:

4. Сухан С. С. Проблематика правового застосування деяких об'єктів інтелектуальної власності України. *Актуальні проблеми інтелектуальної власності в Україні та Європейському Союзі: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції*, м. Будапешт, 04 - 05 жовтня 2025 року. С. 78-82.

7. **Відповідність чинним вимогам.** Дисертаційне дослідження на тему «Правове регулювання прав інтелектуальної власності у трудових правовідносинах України» є завершеною науковою працею, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати, спрямовані на розв'язання конкретного наукового завдання, що має істотне значення для розвитку науки трудового права та права інтелектуальної власності. Науковий рівень дисертації відповідає вимогам, які визначені у Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

8. **Оцінка мови та стилю дисертації.** Дисертація написана українською мовою відповідно до норм правопису, а характер викладу матеріалу відповідає науковому стилю.

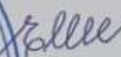
9. **Рекомендація дисертації до подання у разову спеціалізовану вчену раду.** Результати дисертації обговорено на засіданні кафедри господарського права від 22 січня 2026 року (Протокол № 7). За результатами засідання кафедри ухвалено рішення про надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Сухана Станіслава Станіславовича на тему «Правове регулювання прав інтелектуальної власності у трудових правовідносинах України».

Головуючий на засіданні,
доцент кафедри господарського права
ДВНЗ «УжНУ»

Степан КАЛИНЮК

Підпис Степана КАЛИНЮКА засвідчує:
Вчений секретар ДВНЗ «УжНУ»

Олена МЕЛЬНИК